

Med Cerkvijo in državo se v resnici lahko vzpostavijo boljši odnosi

Vest, da je maršal Tito pred dnevi sprejel škofe rimsko-katoliške cerkve, je sprejela z zadovoljstvom in odobravanjem večina katoliških duhovnikov. Tudi vsi pošteni katoliški verniki govorijo o najnovejšem dokazu želje naše države in njenega vodstva, da se uredijo ti odnosi brez vsakega tuje vmešavanja, z velikim zadovoljstvom.

Urednik Dolenjskega lista je obiskal v ponedeljek, 12. januarja, novomeškega kanonika g. Janeza Frančiča in ga naprosil, da bi mu na kratko povedal nekaj misli o odnosu med cerkvijo in državo. Gospod kanonik je izjavil, da iskreno pozdravlja pravkar pričeta pogajanja med našo vlado in jugoslovanskim katoliškim episkopatom za znosno razmerje med Cerkvijo in našo državo. »Moja iskrena želja je,« je dejal g. Frančič, »da bi pogajanja rodila vsestranski uspeh!«

Uredništvo Dolenjskega lista je pred dnevi tudi pisмено zaprosilo nekatere dolenjske duhovnike, da bi na kratko povedali nekaj misli o odnosih med cerkvijo in državo spriču prekinitve diplomatskih odnosov med našo državo in Vatikanom. Našim bralcem je gotovo že znano, da obstajajo na svetu večje države, kot je Jugoslavija, v katerih imajo katoličani po številu svojih vernikov večino, pa take države vendarle nimajo diplomatskih stikov z Vatikanom. O globljih vzrokih prekinitev teh stikov med našo državo in Vatikanom smo pisali v zadnjih dveh številkih našega tednika. Da je bil korak naše vlade pravičen, so potrdili v zadnjih tednih delovni ljudje iz vseh krajev naše domovine, ki so z zadovoljstvom vzeli na znanje izjavo tovariša Edvarda Kardelja, zunanega ministra FLRJ. — S prekinitvijo pa se strinjajo tudi vsi pošteni katoliški duhovniki, ki so — posebno nižja duhovščina — že dolgo časa vedeli, da nasprotuje ureditvi sozida med državo in Cerkvijo edinele Vatikan, boječ se, da bi se tako v vseh duhovnikih okrepila domovinska zavest.

Tako izjavlja v svojem pismu našemu uredništvu med ostalimi gospod Janez Jenko, župnik v Črnačincah, da »vsak naš človek, ki je dober rodoljub in državljan, odobrava prekinitev diplomatskih odnosov naše države z Vatikanom. Po ustavi,« nadaljuje župnik Jenko, »je država ločena od cerkve. To je pravilno. Sedaj Cerkev ni več dekla države, kot je bila včasih poprej. Kljub tej ločitvi pa lahko korakata država in Cerkev skupaj.«

Na vprašanje, kaj meni glede politike Vatikan do naše države, pa gospod Jenko odločno izjavlja tole: »Ko

»NISMO Vatikanski Državljan!«

izjavlja dolenjski duhovnik. — Do sedaj je sporazumu med Cerkvijo in državo nasprotovalo samo vrhovno vodstvo katoliške cerkve v FLRJ

gledamo zgodovino, je malo svetlih trenutkov, ki bi pokazali naklonjenost Vatikanu do naših narodov. Pa še to se je zgodilo zgolj iz političnih in ne verskih motivov. V najnovejšem času pa vidimo, kako se rešujejo vprašanja cerkvene uprave. Ko so Italijani zasedli naše kraje, je bilo kaj hitro urejeno teritorialno vprašanje priključitve. Ko pa je Primorje pripadlo polet našim narodom, se pa Vatikan nič ne mudi do končne rešitve, ker še vedno najbrže upa, da bodo Italijani zopet zasedli te kraje. Sploh se vidi, da vodi Vatikan nasproti našim narodom čisto italijansko šovinistično-imperialistično politiko.

Naše državno vodstvo pa je,« pravi v nadaljevanju svojega pisma g. Jenko, »že večkrat pokazalo pripravljenost, da uredi med državo in Cerkvijo nekak modus vivendi. Do sedaj se to ni zgodilo, ker je temu nasprotovalo vrhovno vodstvo katoliške cerkve. Stvar bi se pa lahko uredila tudi med državo in katoliško Cerkvijo, kakor je urejena še z ostalimi vevolpovedmi. Samo na obeh straneh je treba malo dobre volje in želje po sporazumu. Prepričan sem, da se bo to v najkrajšem času tudi zgodilo.«

»V državljanskih zadevah se bom kot zvest sin svojega ljudstva odločil za svoje ljudstvo in domovino...«

Gospod Franc Ks. Majdič, župnik v Sodražici na Dolenjskem, pravi v svojem odgovoru uredništvu našega lista med ostalimi tole: »...Čeprav živim v skritem kotu gornje ribniške doline, vendar skušam biti na tekočem in prispevati svoj delež k pravilni ureditvi novega življenja. V mlajših letih sem potoval po svetu in videl, da marsikje Cerkev že pred desetletji ni imela pravic kakor pri nas še tik pred vojsko, vendar je živela v mirnem sožitju z državo. Sedaj je o teh problemih bilo že mnogo pisane, zlasti v našem stanovskem glasilu »Novi pot«.

Tako sem tudi za naše prilike optimist. Mislim, da se bo dalo z dobro voljo marsikaj urediti. Berem, da vatiškanska politika ni naklonjena ali celo sovražna naši državi. Jasno mi je, da kot vernik in duhovnik upravičeno smem ločiti, da namreč vedno spoštujem svoje cerkvene povelje, kadar mi ukazujejo stvari, ki zadevajo vero

in nravi, v državljanskih zadevah pa se bom kot zvest sin svojega ljudstva odločil za svoje ljudstvo in domovino. ...Naša dolžnost je, da se kot državljani odločimo za svojo domovino in državo.«

Uredništvu je odgovoril tudi gospod Lojze Zabkar, župnik v Črnomlju. Obžaluje, da ne more takoj poslati daljšega odgovora in svojih pogledov na prekinitev odnosov med Vatikanom in našo državo, ker so to »vprašanja, ki so tesno povezana s politiko in bi zato težko dal odgovor, dokler stvari temeljito ne premislim. Potrudit se bom, da bom to storil in Vam v najkrajšem času poslal svoje osebno mnenje in primeren elaborat, ki ga boste lahko približili v Vašem cenjenem listu.«

»Lahko rečem, da je sporazum možen. Toda pot, po kateri bosta prišla skupaj cerkvena in ljudska oblast, mora biti potlakovana z najboljšim plemenito voljo...« piše med ostalimi gospod Janez Kmet, vikar z Ajdovca v Suhu krajini. Gospod Klemen Mar, župnijski upravitelj na Čatežu, pa pravi v svojem pismu med drugim tudi tole:

»Ob priliki prekinitve diplomatskih stikov med Vatikanom in FLRJ pa sem mnenja, da mora Sv. Stolica — kot vrhovna cerkvena oblast, ne Vatikan kot država, saj nismo mi vatiškanski državljani! — priznati našim škofom oblast urejati te odnose med Cerkvijo in našo oblastjo, kakor je po posameznih republikah to potrebno, ker oni sami najbolje vedo, kakšno je dejansko stanje pri nas v novi družbeni ureditvi. Tako bi se lahko uredile še preostale težave, ki jih čutijo škofje, župniki in katoličani sami. Najmanj pa imajo pravico posegati v to urejevanje tisti, ki so iz upravičenega ali neupravičenega strahu zapustili že zdavnaj svojo domovino in vernike.«

Tako mislijo o odnosih med državo in Cerkvijo tudi vsi ostali pošteni katoliški duhovniki. Le redka peščica izjem v njihovih vrstah še naprej kleveta našo državo, njeno vodstvo in poštene, delovne ljudi naše domovine. Kdor hodi po taki poti trmasto naprej in predpostavlja hlapčevanje tujini pred ljubezen do lastnega naroda, pač ne more pričakovati spoštovanja svojega ljudstva.

Pojasnilo župnega upravitelja s Čateža

Uredništvu Dolenjskega lista! Z ozirom na dopis Vašega lista z dne 21. novembra, kjer na prvi strani prinašate poročilo o predvolilnem sestanku na Čatežu, prosim, da se nerescnično poročilo o moji osebi kako popravi. Kar mene zadeva, je bilo samo to res, da sem šel pred zaključkom iz dvoranice. Zakaj? Zato ker je bila sobota pozno zvečer in sem se moral iti pripraviti za jutranjo pridigo in se obriti. Pa zaradi tega samega bi prav gotovo še počakal, če bi le kazalo, da bo sestanek kmalu prišel od kakih dokončnih rezultatov. Tako se mi je pa zdelo popolnoma brezpredmetno čakanje. Vse druge trditve o meni so naravnost smešne! In tako se je tudi zdelo ljudem. Saj me vendar vsi ferani poznajo, da sem vsaj docela lojalen do vsega našega dogajanja. Vedo, da sem v odboru duhovniškega Cirilmetodijskega društva in da sem trdnega prepričanja, da se dajo in da je potrebno urediti odnose med Cerkvijo in našo ljudsko oblastjo. Čatež, 1. januarja 1953. Mav Klemen, žup. upravitelj, Čatež

FRANCEK SAJE 1

PREZIR IN OBUP - usoda belih emigrantov

V začetku maja 1945. leta se je v Ljubljani, ki se je pripravljala na veličasten sprejem osvobodilne Jugoslovanske armade, odigrala velika komedija. Takrat so se na Taboru zbrali belogardištni voditelji, se oklicali za »slovenski parlament«, razglasili »nezavisno« slovensko državo, izvolili »slovensko vlad« in nemško »slovensko« domobranstvo prebarvali v »slovensko narodno vojsko«. Ameriškano so prosili za pomoč predsednika ameriške in angleške vlade, klicali kralja Petra, rotili dr. Kreka, naj jim za božjo voljo pomaga, osebno pa so moledovali okrog generala SS Rösenerja, ki je do svojih bojnih tovarišev pokazal že največ razumevanja. »Vlada« enodnevnica je izvedla en sam »državniški« ukrep, ko je za svoje »ministre«, »poslance« in druge dostojanstvenike zaplenila vrsto avtomobilov, medtem ko so navadni domobranci kar po ljubljanskih ulicah lovili kolese in jim kradli bicikle. Nato so vsi pod nemškimi varstvom pohiteli na Koroško do »angleških zaveznikov«.

Toda izdajalec od Efilata do Quislinga so vedno doživljali le prezir vseh poštenih ljudi in v tej ali oni obliki prejemali kazen za svoje grednje. Dr. Miha Krek je že decembra 1945. leta svojemu prijatelju Dragiši Cvetkoviču pisal, da jih čaka usoda večnih belih emigrantov. Mirko Javornik, zloglasni urednik »Slovenskega doma«, pa je 1951. leta v zborniku »Tabor« odkrito povedal, da belogardištni emigranti »trpe bridkost, strahoto, obup, negotovost in sanje izgnanstva... Naše preteklo in sedanje trpljenje je že zdaj dosledno zamočevano. Nad našimi mrličji junaki raste trava pozabljenja in zaničevanja... Tisti Slovenci, ki so rdečemu požaru ušli na Zahod, skoraj še nikjer ne veljajo za ljudi.«

1945 kot prvo pomoč nakazal 10.000 dolarjev. Dne 8. septembra 1947 pa je dr. Odar pisal Piju XII., da »trenutni mednarodni položaj ne upravičuje upov slovenskih begunskih teologov, da bi se v doglednem času lahko vrnil v domovino oznanjat Kristusovo nauk. Ker ne morejo več obremenjevati Svetega očeta, ki je pokazal toliko gorečnega razumevanja za njihovo stvar, so se odločili sprejeti povabilo argentskega prelata, prevzvišenega Emila A. di Pasqua, škofa v San Luisu«. Kardinal Pizzardi je v imenu Svete kongregacije že čez šest dni ljubezljivo odgovoril dr. Odarju, da se strinja z njihovo odločitvijo. Tako se je »teološka fakulteta slovenskih emigrantov« z mnogimi drugimi belogardištni odpeljala na dolgo pot čez širna morja v Argentino, kjer se je z vatiškansko pomočjo zbirala tedaj pisana družina fašistov vseh vrst in barv.

Skofu Rožmanu, dr. Kreku, dekanu Škerbcu in drugim belim veljakom pa je bolj kot Argentina, srebrna dežela, dišala domovina dolarjev, kjer imajo njihovi prijatelji razne katoliške lige. Te so nekaj zbiralce dolarčke za »odkupovanje zamorčkov«, sedaj pa v klerikalnem časopisu »Ameriška domovina« z debelimi pozivi roje požnina sreča, naj se s kakimi milodari »pri vsaki priložnosti spomnijo na begunce«. In tako se med lahkovernimi nabere toliko miloščine, da se dr. Miha Krek v imenu blaževanega Narodnega odbora za Slovenijo in blagopokojne Slovenske ljudske stranke lahko ukvarja z visoko politiko, sestavlja in podpisuje razne jalove spomence... Skratka, dr. Krek z ostalimi velmoži po pisanju strazarskega zbornika »Tabor« predstavlja tam onstran oceana »bivši vodilni sloj, ki si vodstveno besedo lasti zdaj v svobodnem svetu največ po pravici dedovanja, če ne celo po pravici nekake božje investiture.«

Bivši dekan v Kranju Matija Škerbec je našel zatočišče v uredništvu klerikalne »Ameriške domovine« v Clevelandu kjer je s svojimi »novinarskimi« umotvori prekosil celo nekdanjo Javornikovo pisarjo v »Slovenskem domu« in v »Črni bukhah«. Dekan Škerbec, ki je vsaj do 1944. leta kot belogardištni kolovodja že močno žaloval nad ranjko erzožolto katoliško vladavino, je sedaj v starih letih nepričakovano prebodel svojo dolgoletno mladostno ljubezen in z vsem ognjem navdušil — za pravoslavne in velikosrbskega Mihailoviča. V svojih prividih »po originalnih virih« prepičuje svoje vne verne očitke, kako so slovenski belogardištni in švabobranci pod — Mihailovičevim poveljstvom »zvesti svoji domovini in zavezniški Angliji umirali v borbi proti okupatorju...« Najkrepkejši članke je ponatisnil v štirih brošurah »Rdeča zver, piljana krv«. Razen zgodovine je Škerbcu pri srcu tudi sedanost. Zato marijično prebira informirojevske časopise in njihove oslarije o Jugoslaviji navdušeno ponatiskuje v svojem katoliškem glasilu.

Januar

MESEC DOLENJSKEGA LISTA

Dosedanji uspeh - 1454 novih naročnikov

Mesec Dolenjskega lista je ugodno odjeknil v vseh naših dolenjskih mestih in vaseh. Kjer koli so se odobrili OF, osnovne organizacije Zveze komunistov, ostale organizacije, šole in aktivisti OF resno zavzeli za propagando lista in ga pripravljajo ljudem, povsod tam novi naročniki kar »dežujejo«, kakor pravimo te dni na upravi našega tednika. Medtem ko smo lani poletni zabeležili na teden po 10-15 ali celo manj novih naročnikov, se je slika v preteklem tednu bistveno izpremenila. Tako smo n. pr. dobili 6. januarja 86 novih naročnikov, 7. jan. 107, 9. jan. 100, 10. januarja 89 novih naročnikov itd. Od 1. do 10. januarja se je naročilo na Dolenjski list 699, od 19. decembra 1952 do 11. jan. pa 1454 novih naročnikov.

Izmed okrajev vodi še vedno novomeški, ki je do 10. januarja pridobil 572 novih naročnikov. Precejšnjo agilnost so pokazale posamezne občine v okraju Kočevje, ki ima v tem času 193 novih naročnikov. V Beli krajini, ki si je v mesecu lokalnega tiska pripisala 353 novih naročnikov, vodi občinski

12. januarja: 166 novih naročnikov

Rekorda preteklega ponedeljka sicer tokrat nismo dosegli, lepo število novih naročnikov pa je tudi 166! Trinajstdeset jih je poslala Bela krajina, 6 kočevski okraj, 117 novomeški, iz raznih krajev Jugoslavije si je list naročilo 7 novih naročnikov, za svoje izseljenke v Ameriki pa so ga naročile 3 družine.

In koliko naročnikov je dobil v tem času vaš občinski ali vaški odbor OF - in vi sami? Sodelujmo aktivno v mesecu Dolenjskega lista!

»Ne bomo si več iznosili Dolenjskega lista!«

Člani OF iz Vrbovca, Volčkove vasi in Rakovnika pri Sentjerneju nam pišejo:

»Tako se smo sklenili na naših zimskih sestankih: sadno drevje si bomo očistili in ga poskrpili, pota bomo popravili in Dolenjski list si bomo naročili. Doslej smo si ga najraje pri sosedih izposojali, posebno tisti, ki so na cerkveno oznanilo naročili. Dolenjski list je že tako zanimiv, da ga kar težko človek dá iz roke, ko se spravi k branju. Komaj čakamo, da pride v petek ali soboto poštar k hiši in nam ga prinese. Če pa ga nimamo pri hiši, hitro zavijemo k sosedu, da pregledamo domače in tuje novice. No, pa nas je v marsikateri hiši že toliko, da bomo res zložili 100 dinarjev skupaj in si ga sami naročili - z izposojanjem samo nadlegujemo sosedu, ki so dostikrat slabe volje, če nam morajo list pokazati, preden so ga sami prebrali.

Cvelbar Franc iz Sel in drugi, ki so zadnje tedne list naročili, ga kar ne morejo prahvaliti. Kako so vesele tudi matere, ko pozimi opravijo svoje delo v kuhinji in hlevu, in komaj čakajo, da gredo z Dolenjskim listom na peč in ga berejo na glas, da sliši vsa družina, kaj se godi po naših krajih in po svetu!

„Pred 48 leti sem bil zadnjičkrat v Novem mestu...“

30. decembra 1952 nam je pisal G. Gregor Janacek iz Seattlea, 2243 - 142, Washington USA med drugim tole:

»Vaš naslov sem dobil iz Toni Tomičevega pisma ali bolj poznanega Big Tonija, s katerim sva dobra prijatelja. Pošiljam vam naročnino za Dolenjski list, ki mi ga redno pošiljate. Da se bolje razumemo: jaz in moja žena sva doma iz vasi Otok, fara Podzemelj v Beli krajini. Kmalu bo 48 let, kar sem bil zadnjičkrat v Novem mestu... Zelim vam veselo novo leto!«

Pred štirimi dnevi smo prejeli pismo izseljenca Jožeta Peršeta iz mesta Gran-

odbor OF v Metliki, ki je prvi napovedal tekmovalce vsem občinam v okraju Crnomelj. Do 10. januarja so aktivisti v Metliki pridobili 63 novih naročnikov, vsak dan pa nam pošiljajo nove spiske naročnikov, naročnice in denar. Med prvimi je tov. Lea Slanc, knjigovodkinja Uprave podjetij MLO, poslala je 9 novih naročnikov in 2000 din naročnine. Tovariš Otmar Zorn, šolski upravitelj v Radovici pri Metliki, je pridobil 14 novih naročnikov in jih še zbira! Ko se njemu in vsem ostalim aktivistom v zavedni Metliki zahvaljujemo za uspešno sodelovanje v mesecu lokalnega tiska, ga hkrati toplo priporočamo vsem šolam in Beli krajini v posnemanje!

Aktivisti Crnomlja so do 10. januarja pridobili 47 novih naročnikov, iz

občine Vinica, ki je v Beli krajini trenutno na tretjem mestu tekmovalca, pa smo doslej zabeležili 27 novih naročnikov. V istem času je naraslo število naročnikov v občini Adlešiči za 13, v Dragatušu le za 8, komaj 4 nove naročnike pa je poslala občina Gradac. Tudi v Predgrađu, ki je bil prej zelo delaven, smo v prvih desetih dneh meseca zabeležili komaj pet novih naročnikov. Smeči ima medtem 13 novih naročnikov, ima pa še precej vasi docela neobdelanih.

Na Kočevskem vodi občina Loški potok 36 novih naročnikov v 10 dneh - je lep uspeh. Na drugem mestu v okraju je občina Videm-Dobrepolje s 14 naročniki, na tretjem Mozelj prav tako s 14 novimi naročniki; sledi ji mesto Kočevje z 10 naročniki, itd. Pre-

Posnemajte jih!

Občinski odbor OF Adlešiči, ki je prejšnji teden napovedal tekmovalce vsem občinam v Beli krajini in pridobil 7 novih naročnikov, nam je te dni znova poslal spisek 11 novih naročnikov. Poleg Mestnega odbora OF v Metliki kažejo v tem tednu največ zanimanja za razširitev lista Adlešiči.

Tovariš Jože Prušek iz Zezemberka nam je pred dnevi poslal spet 19 novih naročnikov in vodi v tekmovalcu aktivistov novomeškega okraja s precejšnjim naskokom: dozdaj je pridobil za Dolenjski list že 73 novih naročnikov.

Občinski odbor OF na Dvoru je 8. januarja poslal 31 novih naročnikov. Tovariš Polde Vidmar jih je pridobil 23, tovariš France Pečaver 6, tovariš

Karel Bukovec pa 2. Na Ajdovcu nove naročnice še zbira!

Tovarišica Ana Benčič s Križa 12 pri Zužemberku je prinesla v ponedeljek 12. januarja imena 11 novih naročnikov, tov. Filip Rihar iz Soteske je poslal 14 novih naročnikov, iz Sentjerneja pa so poslali tovariši Martin Marinč, Čemažarjeva in France Somrak 19 novih naročnikov. Tov. Lojze Matoh iz Biške vasi je pridobil 8 novih naročnikov, tov. Ivan Zaflič iz Volčkove vasi 10 novih naročnikov itd.

Prodolga je vrsta vseh tistih, ki so pridobili po 2, 3, 4 nove naročnike ali pa tudi enega samega, da bi lahko vse našli. Njihova zasluga pa je, da smo do vključno 12. januarja pridobili 1454 novih stalnih naročnikov! Iskrena hvala za pomoč in razširjanje lokalnega časopisa! Se 14 dni traja naš prvi mesec Dolenjskega lista - zato posnemajmo vse delavne občinske odbore OF in vse zavedne aktiviste.

Ali ne bi šlo povsod tako?

Čevljarstvo podjetje v Trebnjem prav gotovo ni veliko podjetje. Delavci v njem pa so razumeli, kako važno je razširiti Dolenjski list v vsako našo zavedno hišo! Pred dnevi so nam poslali 7 novih naročnikov iz svojih vrst. Če je šlo v Trebnjem, bi šlo prav gotovo tudi v vseh drugih podjetjih na Dolenjskem!

Sindikalne podružnice! Poizkusite tudi pri vas - pokažite naš tednik delavcem in nameščencem, članom Fronte. Morda tudi pri vašem podjetju marsikdo še nikoli ni videl našega lokalnega časopisa in bo vesel, ko mu ga boste pokazali.

ZIMSKI IZOBRAŽEVALNI TEČAJI v kočevskem okraju

Za zimske mesece je okraj Kočevje organiziral pri kmetijskih združenjih predavanja in izobraževalne tečaje. S tem je okrajni ljudski odbor ustregel želji večjega števila kmečkih proizvajalcev, ki so izrazili željo po takih predavanjih. Namen tečajev in predavanj je posredovati strokovno izobrazbo čim širšemu krogu kmetovalcev za lažje opravljanje nalog v kmetijstvu in za večji hektarski donos. Niso redki primeri, da imajo naši kmetje na razpolago sredstva, potrebna za doseganje večje proizvodnosti, vendar jih ne izkoristijo dovolj gospodarsko in zato tudi ne dosežejo pravih uspehov. To se dogaja največkrat zaradi nezadostne poznavanja kmetijske tehnike, s čimer mislimo sam način dela, izkoriščanje razpoložljivega kmetijskega orodja in strojev, pravilna uporaba gnojil in raznih zaščitnih sredstev, neprimerna obdelava zemlje in podobno. Posebno očitna je primer nezadostnega znanja pri živinoreji. Zlasti v zimskem času so pogosti primeri raznih bolezní, ki so predvsem posledica nepravilne nege in krmljenja. Takšni primeri so celo pri gospodarstvih, ki jim ne primanjkuje krme. Kmetijska predavanja in tečaji imajo nalogo, da to občutno vrzel na podeželju izpolnijo.

Organizacijo kmetijskih predavanj tečajev so prevzeli člani društva kmetijskih inženirjev in tehnikov ter veterinarji. Predavanja so navadno povezana s splošnimi izobraževalnimi tečaji v posameznih krajih tako, da je čim večjemu številu kmetovalcev, zlasti pa mladini, omogočeno poslušanje predavanja. Predavanja in tečaji so se pri-

pručani pa smo, da aktivisti v parti-zanskem kočevskem okraju še zdalec niso rekli zadnje besede, saj vemo, da so nekateri občinski odbori OF komaj začeli z agitacijo za razširitev frontnega tiska. Posebno v krajih, kjer ljudje sploh manj bere (n. pr. v Dragi, Kočevski Reki, Kostelu-Fari Ribnici, Sodražici, Velikih Laščah), čaka zavedne aktiviste v januarju - pa tudi kasneje - še precej hvaležnega dela. Hkrati z zbiranjem novih naročnikov pa bo treba okrepiti v kočevskem okraju tudi dopisniško mrežo, da bo list prinašal vsem krajev zanimive novice in poudarne članke. V nekateri občinah pa delavnosti za razširitev našega tiska ne moremo biti veseli. Tako n. pr. iz Drage nismo doslej dobili niti enega novega naročnika, iz Oslinice komaj enega, le tri iz Sodražice, šest iz Velikih Lašč, pet iz Kočevske Reke itd. Kmetijska zadruga v Fari je n. pr. pred nedavnim odpovedala prodajo časopisa v svoji poslovalnici. Tak odnos do lokalnega lista prav gotovo ne koristi njegovemu razvoju, in škoda pa je tudi ljudem, ki so prikrajšani za novice iz znanih krajev. Zal se posamezne kmetijske zadruge tudi v nekaterih drugih krajih otepajo prodajanja lista, češ, da imajo s tem samo »nepotrebno delo«. Upravičeno se lahko vprašamo, ali so nameščenci takih združ sploh iskreni člani OF? Če odbijajo celo prodajo frontnega časopisa, je njihova zavednost v vrstah OF kaj dvomljive vrednosti.

V novomeškem okraju vodi trenutno občinski odbor OF v Gotni vasi, kjer se je prijavilo doslej 34 novih naročnikov. Drugo je Novo mesto s 30 novimi naročniki (kar je za skoraj 6000 prebivalcev, izmed katerih pa je le 477 naročnikov Dolenjskega lista, seveda malo), tretje pa Trebnje z 21 novimi naročniki. Mnogi občinski odbori OF nam doslej še niso poslali nobenega novega naročnika, vemo pa, da jih zbirajo in da se zanimajo za mesec lokalnega tiska. Čimprej bomo dobili podpisane naročnice in denar, toliko prej bomo lahko ustregli novim naročnikom z našim listom. Zato ne odlašajte in pošiljajte spiske novih naročnikov vsak teden vsaj enkrat ali dvakrat! Nobenega naročnika ni pridobil doslej občinski odbor OF v Hinjah v Suhi krajini, malo pa so storiili na razširitev lista - do 10. januarja po poročilih, ki jih imamo na upravi lista! - v Zagradcu, na Trebelnem, v Smarjeti, Straži, Mokronogu, Mirni in v Dobrniču. Res je, da ima ta ali ona občina že precej naročnikov, dejstvo pa je tudi, da so še vedno cele vasi, kjer ni nobenega naročnika Dolenjskega lista!

Tudi v novomeškem okraju je treba dosedanje število naročnikov še močno dvigniti, saj je po številu prebivalstva skoraj dvakrat močnejši od kočevskega oz. crnomaljskega okraja.

VSEM OBČINSKIM ODBOROM OF!

Ker od nekaterih občinskih odborov OF iz Bele krajine, Kočevske in novomeškega okraja do 12. januarja nismo dobili še nobenega obvestila, kako so začeli z mesecem Dolenjskega lista, ki traja od 1. do 31. januarja 1953, jih prosimo, da nam takoj sporočijo svoje dosedanje uspehe v pridobivanju novih naročnikov. Prav tako jih prosimo, da nam takoj pošljejo naročnice novih članov in morebitno pobrane naročnino na naš tekoči račun: Dolenjski list - Novo mesto - 616-T-181. Čim prejmemo naročnice, novim naročnikom takoj pošljemo prvo prihodnjo številko!

Vsem občinskim odborom OF smo poslali spiske dosedanjih naročnikov, hkrati pa jih prosili, naj opozore nekatero trdovratne dolžnike na zaostala naročnino. Zaostala, neplačana naročnina občutno ovira naše redno poslovanje. Tako nam n. pr. 175 naročnikov, ki smo jih seveda izločili, navzlic opominom še vedno dolguje 111.950 dinarjev, 686 naročnikov, ki lista niso odpovedali, pa nam n. pr. za leto 1952 dolguje na manjših zneskih 154.920 dinarjev zaostale naročnine. Skupno smo imeli ob 1. januarju 1953 266.919 dinarjev neplačane naročnine. Ponovno prosimo odbore OF, da pri pridobivanju novih naročnikov opozore na dolžnosti do svojega lista tudi tiste svoje člane, ki so med našimi dolžniki.

Mesec lokalnega tiska bomo zaključili čez dobrih 14 dni. Zato prosimo vse odbore OF in vse aktiviste, da pobite s pridobivanjem novih naročnikov, ki bodo vsi sodelovali v velikem nagradnem žrebanju, če bodo do konca tega meseca poravnali bodisi celoletno, pol- ali vsaj četrtletno naročnino.

Uprava Dolenjskega lista.

V okraju Kočevje vodi šola v Loškem potoku z 72 novimi naročniki

»Kulturo delovnim ljudem - v vsako hišo Dolenjski list!« Takšni gesli si je postavila tovarišica Meta Lesarjeva v Loškem potoku, ko je pred dvema tednoma začela z agitacijo za naročevanje Dolenjskega lista. Dosegla je doslej najboljši uspeh izmed vseh organizacij v vseh treh okrajih! Privrkat nam je poslala 38 novih naročnikov, v torku pa smo prejeli od nje spet znesek 40 novih naročnikov. Hkrati je šola napovedala tekmovalce vsem šolam v kočevskem okraju.

Ko se tovarišiči Lesarjevi za njeno vzgledno prizadevanje javno zahvaljujemo, jo hkrati stavljam za vzgled vsem prosvetnim delavcem in organizacijam OF: marsikaj se da doseči, če ljudem priporočate dobro stvar!

Odborniki občinskega ljudskega odbora Videm-Dobrepolje

Na decembrskih volitvah so bili izvoljeni v občinski ljudski odbor Videm-Dobrepolje naslednji tovariši:

Mikljič Marjan, uslužbenec iz Vidma št. 3; Mikljič Janez, kmet iz Vidma 33; Valjavec Nikolaj, učitelj iz Vidma 3; Hren Anton, kmet iz Podgorice št. 11; Novak Janez, kmet iz Bruhanje vasi 10; Grandovec Anton, mizar iz Ceste 40; Hrovat Franc, kmet iz Kočevja 6; Pavlič Vinko, kmet iz Podgore 12; Ponikvar Reza, gospodinja iz Male vasi 18; Ahačevič Anton, kmet iz Podpeči 17; Kavčič Dušan, uslužbenec, Predstruge 6; Erčulj Vinko, kmet, Zagorica 11; Kastelic Anton, kmet, Zdenska vas 33; Strah Stanko, logar, Kompolje 42; Klinc Stane, kmet, Kompolje 27; Adamič Anton, železniški delavec, Ponikve 28; Mohorič Mirko, uslužbenec, Ponikve 41; Godc Franc, kmet, Mala llova gora 10; Ivanetič Jože, kmet, Catež 1; Sinkovec Alojz, kmet, Tišovec 8; Klun Anton, kmet, Rapljevo 16; Andolsšek Franc, klepar, Podtabor 21; Nose Jože, kmet, Potiskavec 2; Pugalj Leon, uslužbenec, Pri cerkvi 13; Rus Jože, kmet, Paka 1.

Na prvi seji občinskega LO pa so bili medtem izvoljeni:

za predsednika občinskega LO Mikljič Marjan, upravnik stolarne Videm. Za podpredsednika je bil izvoljen Kavčič Dušan, direktor STP Dobrepolje, ki je hkrati tudi predsednik Sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve. Predsednik Sveta za prosveto in kulturo je Valjavec Nikolaj, učitelj iz Vidma, predsednik Sveta za socialno politiko in ljudsko zdravstvo pa je Mohorič Mirko, upravnik Doma onemoglih, Fonikve.

Ne pozabite!

Vsak naročnik »Dolenjskega lista«, ki ima v redu poravnano naročnino za tekoče tromesečje, je

brezplačno nezgodno zavarovan

s kolektivno zavarovalno polico pri DOZ: za slučaj smrti za 10.000 dinarjev; za slučaj trajne invalidnosti za 20.000 dinarjev. Če si lista doslej še niste naročili na domači naslov, izrežite v današnji številki »Naročilnico« in jo takoj odpošljite!

Moderno suženjstvo v krščanski Italiji

Kako je s tolikokrat pevano in hvallano »dvatisočletno rimsko kulturo«, nam Slovincem in Jugoslovonom, ki smo preživeli strahote italijanske okupacije, ni treba posebej pripovedovati. Dobro vemo, da so veliki duhovi italijanskega naroda v stoletjih ustvarili

Ti dečki čakajo, da bodo njihovi starši sklenili kupčijo z bogatimi kmeti. Ko so pogodbo sklenili, so takoj odšli z novimi gospodarji: eden bos, drugi v starih, tretji v prevelikih čevljih, ki mu bodo prav šele čez nekaj let. Njihovi očeta pa so nesli domov vsak po — dca tisoč lir.

dragocene umetnine, ki jih spoštuje in občuduje ves napredni svet. To, pravo kulturo, priznava vsakdo, ki zna ceniti vse, kar je napredno in ustvarjalno. Nekaj povsem drugega pa so nakazna, zločinska gesla povampirjenega italijanskega fašizma o »večni kulturi Rim«, ki so jih kravali kulturosci in kulturobežci hoteli presaditi na naša tla. Tudi po vojaškem uničenju fašizma pa njegov duh v Italiji še vedno ni na tleh.

12. septembra lani je pisal videmski časopis »Messaggero Veneto« tole:

»Če pomni Zahod civilizacijo in humanost, tedaj stoji Italija na najvišjem vrhu zahodne piramide.«

Bolje ga je obisk angleškega zunanjega ministra Edena v Jugoslaviji, zato je med svojim drugim čekanjem poudarjal, da morajo Angleži izbirati med visoko italijansko civilizacijo in jugoslovanskim barbarstvom. Kakšna pa je ta visoka italijanska »civilizacija« smo lahko brali v »Ljudski pravici« lani 4. oktobra. Iz zanimivega članka »Sejem dečkov v Beneventu« posnemamo za naše bralce, ki »Ljudske pravice« nimajo naročene, nekaj glavnih misli iz navedenega članka.

Vsako leto prodajajo revni starši med 15. avgustom in 8. septembrom pred katedralo v Beneventu svoje dečke bogatim kmetom in zemljiškim posestnikom kot ceneno delovno silo. — Deček med 10. in 14. letom stane za eno leto približno 3000 do 7000 lir in kakšno vrečo žita. To prodajanje otrok, ki jih kupci pred cerkvijo slačijo do nagega,

jim otipujejo bedra, roke, mišice, jim gledajo v zobovje kakor vprežni živini, nato pa za nje s starši barantajo za sto, dve sto lir navzdol, je edinstven pojav dvajsetega stoletja. Pretresljivi prizori, ki priženejo revni težaki na sejem po dva, tri sinčke in jih za leto dni dobesedno prodajo na milost in ne-milost bogatim zemljiškim posestnikom, so podobni trgovini s sužnji v starem svetu. Oblast seveda ne ukrene ničesar proti takim rednim sejmom z živimi ljudmi. Potem, ko prejmejo starši denar in koruzo ali drugo žito za prodanega otroka, nimajo do dečka leto dni nobenih pravic. Kupci otroke seveda strahotno izkoriščajo. Spati morajo največkrat pri živini v hlevih ali na planinah pri čredah. Za otrokovo smrt in izkoriščanje se starši nimajo komu pritožiti. Pobožna italijanska vlada in sindikati za take sramotne razmere ničesar ne naredi... To je torej eden izmed »najvišjih vrhov« toliko opevane italijanske kulture. Ni pa edini v življenju uboženih množic italijanskega delovnega ljudstva.

Jože Dular — osemdesetletnik

Ob prometni cesti med Sotesko in Gor. Poljem leži majhno, a raztegnjeno naselje Gabrje. Slaba desetina hiše se stiska med prašno cesto in strmim obronkom Kulovih sel. Med cesto in Krko pa je le do 120 metrov širok raven pas travnikov, njivic in vrtničkov delovnih Gabrčanov.

Tu je doma daleč poznan, prijazen in dovipen starček — »Dularjev oče«. Vsakemu domačini in tujcu privošči »en dober dan« in prijazno besedo. Delaven in marljiv je kot čebela. Vedno ga najdeš pri delu; čvrst je in zdrav kot dren, pa vedno židane volje! Skromno in redno življenje, zmernost in jedi in pi-jaci ter zrak roških gozdov, sredi katerih je preživel večino svojega življenja — vse to ga je ohranilo do danes duševno in telesno čvrstega, kot ni nihče izmed njegovih domačih ali sovaščanov.

Doma je iz Gor. Polja št. 12. Kosov Jožek — tako so ga klicali po domače. Imel je samo mater, kateri je vse do 27. leta prinašal svoj skromni zaslužek. Na soteški žagi je delal po 12 ur dnevno in zaslužil 1 groš na uro. Z 21. letom je šel na gornje Stajersko med »knape«. V letih 1918—1919 je kot tolmač v 17. železnom polku kranjskih Janezov služil cesarja na Tirolskem. Kot »vesel avstrijski soldat« je prehodil 52 občin ter dodobra spoznal šege in običaje

Tirolcev. S 26. letom je postal gozdni čuvaj pri soteškem graščaku Auer-spergu. V tej službi je pretaknil vse gozdove med Krko in Kočevje. Njegova puška in past sta upihnila življenja neštetim lisicam in kunam. Ulovil je nad 60 vider. Vendar pa je bila služba pri graščaku sicer »dobro nasajena, a slabo zagodenca«, kakor sam rad pove.

Med NOB je s čolnom prepeljal čez Krko partizane, čeprav je bila v bližnjem gradu močna italijanska posadka. Bela rjuhana »ganku« pred hišo — to je bil partizanom na desnem bregu Krke znak, da ni nevarnosti. Toda sam je bil vedno v nevarnosti, da mu »zelenci« ne požgejo hiše ali pa izvohajo čolna, skritega v gostem bičju kraj Krke. Nekoč pa so Italijani le zasumili... Kolonelo ga je zjutraj trdo prijel in mu pokazal stopinje v snegu, ki so vodile k vidi. Iznajdljivi starček pa mu je brž odgovoril, da so šle ženske po vodo, sam pa da je vso noč spal, partizanov pa sploh ne pozna. Ko so v grad prišli Nemci, je zopet oblekel staro uniformo grajskega čuvaja — ta in pa gladko znanje nemščine sta mu pomagala, da je lahko še dalje prevažal »naše fant«. Njegova družina je bila med prvimi v Gabrju, ki je pomagala partizanom na vse načine. Sin France je bil aktivist že od leta 1941. Prav tako tudi hčerka Pavla, ki pa je zaradi velikih naporov po vojni zbolela za tuberkulozo in se zdaj zdravi v novo-meški bolnišnici.

Dularjev oče ljubi družbo in vesele ljudi. Staro in mlado prislusne, kadar pomežikne in »iztrese« kakšno lovsko. Živo se zanima za dogodke v svetu in pridno prebira časopis.

Vsi znanci in prijatelji mu ob 84. letnici voščimo, da bi zdrav in vesel dočakal še visoko starost! F. Rihtar

PREHRANA OTROK

Se vse prepogosto srečamo na vasi suhe, blede in zanemarjene otroke. Vsakdo, ki jih vidi, spozna na prvi pogled, da jih starši ne znajo pravilno hraniti in da zanje ali sploh ne skrbijo, ali pa slabo skrbijo. Prehrana otrok je pač mnogo važnejša, kot mislijo mnoge matere. Pri tem je važno, koliko damo otroku jesti in kaj mu damo. Otroci se navadno mnogo igra, se lovi, skače, za kar porabi mnogo energije. Njegovo telo pa rabi mnogo hrane tudi za rast in razvoj. Zato porabijo otroci sorazmerno mnogo več hrane kot odrasli. Štiriletni otrok je n. pr. težek približno štirikrat manj kot odrasla oseba, a porabi samo dvakrat manj hrane. Prav tako rabi otrok sorazmerno mnogo več vode kot odrasli. Le-tem zadostuje dnevno približno 40 gramov vode, a otroku do šestega leta približno 70—80 gramov. (Mnogo te vode seveda zaužije s hrano.)

Mnogokje je v navadi, da otroci jedo, kadar hočejo. To seveda ni prav. Otroci naj imajo normalno pet obrokov. Od tega zaužije 40 % hrane pri kosilu, za polovico manj pri večerji in pri zajtrku, po 10 % pa pri dopoldanski in popoldanski obroki.

Molje zamorimo, če zavremo kozarec močnega kafi ga še vročega poljemo po zidaku ali steni opeki. Ko se kafi ohladi, damo opeko v skrinjo ali omaro, kjer imamo spravljena oblačila. Ker se oblike nekoliko navzamejo duha po kislu, jih pred uporabo prezračimo.

Posodo očistimo vsaj enkrat na leto temeljito tako, da jo prekuhamo v lugu ali vodi, ki smo ji dodali nekoliko lužnega kamna. V tem lugu naj se nekoliko ohladi, potem pa odrgnemo iz robov vso umazanijo, ki sama odstopi. Splahnemo jo v vroči vodi. Tako očiščena bo kot nova.

Srebrne predmete očistimo z volneno krpo, ki jo namakamo v pepel ob smotki. Nadev za orehove potlice je posebno okusen, če mu dodamo malo kuhane prave kave. Ko testo namazamo z nadevom, potrosimo po vrhu še nekoliko zrnatih oreh, ki jih nismo poparili odnosno prekuhali. Da pa potlice ostane čim dalj časa sveže, povrhu nadeva natrosimo kosčke surovega masla.

Okusen guljaž naredimo, če vzamemo prav toliko čebule, kot je mesa. Okus raznih govejih omak zelo izboljša nekoliko na liste narezanega rdečega korenja.

Okusano mleko damo otrokom, ki ne marajo piti samega mleka. Mleko zavremo in ohladimo. Po kapljicah dolivamo sok limone in mešamo. Tako sestriženo mleko osladimo in je zelo okusno.

bližine vtikala. Da se pri delu ne bo premikala, koleščke z vijaki pritrdimo. Mizico pa bomo koristno uporabile tudi kadar imamo pri hiši bolnika, ki mu jo zapeljemo k postelji in nanjo postavimo posodo s hrano ali knjige oziroma kakšno delo ter seveda tudi zdravila.

Poroke, rojstva in smrti v Beli krajini

V novembru je bilo v okraju Črnomelj rojenih 38 otrok, od teh 27 dečkov in 11 deklic. Umrlo je 22 oseb. Porok je bilo 20.

Poročili so so:

Kmet Lamut Jože in kmetica Matkovič Ana, oboja iz Goloka. Delavec Zagar Stanislav in kmetica iz delavka Brodrič Ana iz Gribelj. Uslužbenec Cimerman Franc iz Črnomolja in hči kmeta Tome Teresija iz Primostka. Strojevodja Segina Anton iz Gribelj in kmetica Jurečević Marija iz Rosalnja. Kmet Mihelič Janez iz Berče vasi in kmetica Škof Ivana iz Dragomlje vasi. Oficir ILA Gustav Spasoje iz Metlike in knjižne vodkinja Stuhlar Stetana iz Gribelj. Kmet Movern Janez iz Dragomlje vasi in kmetka delavka Kolar Jožefa iz Mačkovec. Delavec Kastle Peter iz Kovčev in v kmetka delavka Kure Marija iz Gor. Podgore. Tesar Judnič Anton iz Omote in uslužbenka Princez Marija iz Vipave. Knjižgovodja Agreš Anton iz Cateža in kuharska pomočnica Poljič Jolanka iz Fokovec. Strojni ključavničar Štetinec Jakob iz Jagodovec in kmetica Miklavčič Frančiška iz Malin. Delavec Judnič Anton iz Štrekljevec in kmetica Lavrin Alojzija iz Vinjega vrha. Kmet Fink Franc iz Goloka in kmetica Vrič Ana iz Jelkolinja. Učitelj Korošec Karel iz Grava in hči kmeta Springer Rozalija iz Petrove vasi. Mizarški pomočnik Golobič Anton iz Semeča in kmetica Jakša Teresija iz Dolnje vasi. Kmet Pečaver Franc iz Rodin in kmetica Gregorič Marija iz Vel. Lahinja. Rudar Perušič Jože iz Butoraja in hči kmetica Gregorič Katarina iz Vel. Lahinja. Tehniški monter Bevc Antonja iz Siraže in kmetica Kobetič Marija iz Črnomolja. Progovni delavec Poglajen Janez in kmetica Kočevar Kristina, oboja iz Ručetine vasi. Delavec Hiti Franc iz Blok — Postojna, in uslužbenka Gimpelj Karolina iz Sel pri Olovcu. — Čestitamoi!

Umrli so:

Kmet Pezdire Peter iz Gribelj, star 86 let. Delavec Moravec Stanko iz Zemlja, star 19 let. Otrok Križan Anica iz Otoka. Kmet Oberman Anton iz Otoka, star 55 let. Iva-

netič Jože iz Metlike, star 76 let. Kamnosek Foršek Ivan iz Metlike, star 47 let. Kmet Geršič Janez iz Gor. Suhorja, star 57 let. Kmetica Zeljko Katarina iz Dol. Lohovca, stara 64 let. Najmer Ana iz Metlike, stara 79 let. Fabijančič Jože iz Metlike, star 80 let. Trg. vajenec Simonič Jože iz Draščev, star 15 let. Dimitrovič Marija iz Metlike, stara 77 let. Kmet Simonič Anton iz Semeča, star 71 let. Otrok Kovčič Jože iz Črnomolja. Užitkarica Balkovec Katarina iz Zili, stara 70 let. Otrok Spasojevič Milan iz Črnomolja. Užitkarica Belko Marija iz Loke, stara 79 let. Kmetica Vlahovič Jožefa iz Črnomolja, stara 56 let. Užitkarica Mihelič Ana iz Črnomolja, stara 78 let. Kmetica Janžekovič Marijeta iz Olovcu, stara 83 let. Otrok Petrovič Jože iz Črnomolja. Otrok Kozan Zdenka iz Tribuš.

Tudi za slepe skrbi naša oblast

Naša ljudska oblast skrbi za siehernega državljanca in mu nudi človeku dostojno življenje v socialistični državi. Tudi slepi uživajo že vsa leta po osvoboditvi uspehe naše borbe in imajo vse možnosti, da lahko celo sodelujejo v novem življenju. Nad 60 je slepih v našem okraju in so združeni v svojem lastnem društvo-podružnici, s sedežem v Novem mestu. Da se pomenujo o svojem organizacijskem delu, so se sestali dne 26. decembra lani v Rdečem kotičku na tukajšnjem OLO. Kljub slabem vremenu so prišli v prav zadovoljivem številu. Med njimi je bil stik posebno prisrčen. Konferenco je otvorila predsednica Sveta za socialno skrbstvo in ljudsko zdravje pri OLO tov. Petrič Martina, nakar je govoril slepija tovarišica predsednica Republikanskega odbora Društva slepih Slovenije. Navezal je novemu društvu na Dolenjskem vrsto nalog in se zahvalil še posebej oblastem ter krajevnim faktorjem, ki so dosedaj lažjati življenje slepih tovarišem. Ob tej priložnosti tudi člani predlagali odboru nekatere nasvete, predvsem pa, da bi se česse sestali in imeli priliko, da bodo v novem življenju, za katerega so dali svoj vid, redno obveščeni in da bodo po svojih močeh tudi sodelovali. Svet je preskrbel za to priliko tudi lepo presenečenje — obdaroval je prav vse navzoče s praktičnimi darili za Novoletno jelko, za zabavnik pa so bili še posebej srečni. Prav prijetno je bilo in ganljivo, kakor so se slepi tovariši zahvaljevali oblasti za tako priskrbeno slavo in obujabili, da bodo, čeprav ne morejo videti, pomagali v novem življenju in zlasti našo mladino navajali, da bo pogumna in zavedna ter pripravljena za domovino žrtvovati tudi življenje. Tudi dvoranica je bilo in ganljivo, kakor so slepi tovariši navedli, da jih tovariši niso videli, pač pa so zato občutili vse to, kar jih je obdalo, česar v bivši predaprileki Jugoslaviji niso nikdar imeli. Društvo slepih novomeškega okraja bo v novem letu kar krepko zagrabilo, saj je ravno ta konferenca dala nova poleta in pobud. Zelimolno uspehovi!

PREDNOST POSTREŽBE

JE PROSTA IZBIRA V VSAKI,

TUDI NAJMANJŠI KOLIČINI

TO VAM NUDI

TEKSTIL-OBUTEV

LJUBLJANA, Nazorjeva 4 (prej Frančiškanska 4)

NA ZALOGI VEDNO DOVOLJNE KOLIČINE KAKOVOSTNIH VOLNENIH TKANIN ZA MOŠKE IN ŽENSKO OBLEKE TER PLAŠČE, KONFEKCIJE, TRIKOTAŽE IN PLETENIN.

TELEFON 21787 in 23274

Sodelujte v mesecu Dolenjske lista — pošljite nam naslove sorodnikov, znancev in prijateljev, da jim pošljemo naš teden brezplačno na ogled!

Stare priznanice za najemnino se bodo uporabljale še nekaj časa

Po sporočilu zveznega Gospodarskega sveta je predpisana z uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o tarifi davka na promet nova skala davčnih osnov za davek na promet od najemnin (za stanovanja, lokale itd..

Ker ima Narodna banka FLRJ še precejšnja količina priznanic za najemnino, ki so bile tiskane po prejšnji skali davčnih osnov za davek na promet od najemnin, se bodo še naprej uporabljale dosedanje (stare) priznanice za najemnino, dokler jih ne bo zmanjkalo. Vendar se v posameznem konkretnem primeru uporabljata tista priznanica, ki ustreza polovici sedanje najemnine, ne oziraje se na to, ali gre za najemnino od 1. novembra 1952, povečano za 100 %, ali za drugo najemnino. Na primer priznanice s klavzulo: velja za zneske od 200 do 400 din, se uporabljajo kot priznanice za najemnino v sedanjem znesku od 400 do 800 dinarjev.

Davek od zakupnine pri najemu stavb in delov stavb (stanovanj, lokalov) pa znaša: če znaša najemnina do 400 din znaša davek 3 din, od 400 do 800 din 6 din, od 800 do 1200 din 10 din, od 1200 do 1600 din 16 din, od 1600 do 2000 din 20 din, od 2000 do 3000 din 30 din, od 3000 do 4000 din 40 din, od 4000 do 6000 din 60 din, nad 6000 din najemnina pa znaša davek 3 %.

Gostovanje igralske družine aktiva LMS Griblje v Podzemlju

Aktiv LMS v Gribljah je eden najdelavnejših v Beli krajini, zato je bil tudi na VI. kongresu ZKJ v Zagrebu pohvaljen. Aktiv ima tudi svojo igralsko družino, ki je v upretni rednji gribeljske učiteljice tov. Elke Skrabec nastudira »Fingergarbov dramo v 3. dejanjih« »Razvalina življenja«. Prizadefni igralci so dramo prvič uprizorili na novega leta dan v Gribljah, v nedeljo, dne 4. januarja 1953 pa so z lepo nastudirano dramo gostovali v Domu ljudske prosvete v Podzemlju. Pri polno zasedeni dvoranici so gostje prikazali lepo in močno doživeto igro. Odlično je bil tov. Kralj Tone v vlogi Urha Kanteta. Tov. Zvonka Brine je v vlogi Lenke bila iskrena in inteligentna interpretka vseh duševnih zapletov, ki jih zahleva ta vloga. Marička Pezdire je bila prav tako dorasla vlogi Kantetove rejenke Tone. France Jakopič in Tone Jakopič sta z dobro igralsko rutino prikazala lik Martina in Ferjana. Mnogo smeha je vzbujal s svojo posrečeno igro tudi Lojze Pezdire v vlogi kmeta Sırka. Tov. Anica Pezdire pa je v vlogi potovke Mice Slane pokazala, da je uporabna igralka. Gostovanje igralske družine iz Gribelj je bilo za Podzemlju sprejeto nadvse simpatično. Igralci so pokazali, da se more tudi na majhnih podeželskih odrih, ki niso zadostno preskrbljeni z odskrnimi rekviziti, s posrečeni scenikimi improvizacijami ustvariti dobro igro. Pozna se jim, da jih vodi čvrsta volja od uspeha do uspeha, za kar je potrebno pohvaliti tudi predsednika aktiva tov. Kralja Toneja.

Naj bi se ob tem lepem vzgledu, kaj zmore dobra volja, ozreli tudi domači podzemljski igralci! In uverturji vrata aktiva LMS v Podzemlju ter kmalu tudi sami nastudiral kakšno lepo igro, je iskrena želja ljudstva v Podzemlju in okolici, ki si kulturnih prireditvev tudi letos želijo prav tako kakor prejšnjega leta.

